

Grunnlovsforslag nr. 17

(2007–2008)

Grunnlovsforslag fra Alvhild Hedstein og Anne Margrethe Larsen

Dokument nr. 12:17 (2007–2008)

Grunnlovsforslag fra Alvhild Hedstein og Anne Margrethe Larsen om ny § 100d i Grunnloven (om rett til asyl).

Til Stortinget

BAKGRUNN

Retten til å søke tilflukt i et annet land er internasjonalt anerkjent. I 1948 vedtok FNs generalforsamling Verdenserklæringen om menneskerettigheter. Artikkel 14 lyder:

"Enhver har rett til i andre land å søke og ta imot asyl mot forfølgelse."

("Everyone has the right to seek and to enjoy in other countries asylum from persecution").

Økt globalisering har ført til at flere mennesker lettere kan bevege seg på tvers av landegrensene, og flere søker asyl enn da menneskerettighetserklæringen ble vedtatt.

Asyl betegnes som et fristed for personer som har behov for beskyttelse mot forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller politisk oppfatning. Det er konvensjonen om flyktningers rettslige stilling av 28. juli 1951 (flyktningkonvensjonen) med tilleggsprotokoll fra 1967 som er den mest sentrale internasjonale avtalen om beskyttelse mot forfølgelse og overgrep. Konvensjonen inneholder bestemmelser om hvem som anses som flyktning, hvilke rettigheter en flyktning har, og hvilke forpliktelser statene har til å ta imot flyktninger. En av de mest sentrale bestemmelsene er retten til ikke å bli returnert til områder hvor vedkommendes liv eller sikkerhet er i fare, jf.

konvensjonens artikkel 33 (non refoulement-prinsippet).

For at en asylsøker skal ha et krav på beskyttelse etter flyktningkonvensjonen, må risikoen for forfølgelse skyldes en av forfølgelsesgrunnene i flyktningkonvensjonens artikkel 1A (2); rase, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller politisk oppfatning. Personer som ikke oppfyller vilkårene i flyktningkonvensjonen kan likevel ha rett til vern mot utsendelse etter andre menneskerettskonvensjoner. De mest sentrale bestemmelsene i denne sammenheng er den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 3, FNs konvensjon mot tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff artikkel 3 og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 7.

Disse bestemmelsene er reflektert i lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) av 15. mai 2008 nr 35 § 28:

§ 28 Oppholdstillatelse for utlendinger som trenger beskyttelse (asyl)

En utlending som er i riket eller på norsk grense, skal etter søknad anerkjennes som flyktning dersom utlendingen

- har en velbegrunnet frykt for forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn av politisk oppfatning, og er ute av stand til, eller på grunn av slik frykt er uvillig til, å påberope seg sitt hjemlands beskyttelse, jf. flyktningkonvensjonen 28. juli 1951 artikkel 1 A og protokoll 31. januar 1967, eller
- uten å falle inn under bokstav a likevel står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved tilbakevending til hjemlandet. En utlending som anerkjennes som flyktning etter første ledd, har rett til oppholdstillatelse (asyl).

Beriktiget

Forslagsstillerne mener at de som har krav på oppholdstillatelse på bakgrunn av internasjonale konvensjoner, bør få en grunnlovsfestet rett til asyl. Forslagsstillerne ser på retten til å søke asyl, og å få asyl dersom man faktisk risikerer forfølgelse, som en menneskerett som bør lovfestes på et høyere konstitusjonelt nivå enn dagens utlendingslov.

Forslagsalternativ nr. 1, som gir et pregnant uttrykk for hovedtanken, tar utgangspunkt i den historisk viktige bestemmelsen i fortalen (preambelen) til den franske konstitusjonen av 1946, som handler om menneskerettigheter som er "særlig nødvendige i vår tid", mens alternativ 2 gjengir en forenklet versjon av hovedbestemmelsen i den nye utlendingsloven.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I Grunnloven gjøres følgende endringer:

Alternativ 1 A – Grunnloven § 100 d (ny) skal lyde:

Den som blir forfulgt på grunn av sin innsats til forsvar for frihet, har rett til asyl i Norge, dersom tilfredsstillende beskyttelse ikke kan sikres i et annet land.

Alternativ 1 B – Grunnloven § 100 d (ny) skal lyde:

Den, der bliver forfulgt paa Grund af sin Indsats til Forsvar for Frihed, har Ret til Asyl i Norge, dersom tilfredsstillende Beskyttelse ikke kan sikres i et andet Land.

Alternativ 2 A – Grunnloven § 100 d (ny) skal lyde:

Enhver som har en begrunnet frykt for forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, sosial tilhørighet eller politisk oppfatning, og som ikke kan påberope seg sitt hjemlands beskyttelse eller på grunn av slik frykt er uvillig til å påberope seg denne, har rett til asyl i Norge, dersom tilfredsstillende beskyttelse ikke kan sikres i et annet land.

Alternativ 2 B – Grunnloven § 100 d (ny) skal lyde:

Enhver, der har en begrunnet Frygt for Forfølgelse paa Grund af Race, Religion, Nationalitet, social Tilhørighed eller politisk Opfatning, og som ikke kan paaberaabe sig sit Hjemlands Beskyttelse, eller paa Grund af slig Frygt er uvillig til at paaberaabe sig denne, har Ret til Asyl i Norge, dersom tilfredsstillende Beskyttelse ikke kan sikres i et andet Land.

Alternativ 3 A – Grunnloven § 100 d (ny) skal lyde:

Enhver som har en begrunnet frykt for forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, sosial tilhørighet eller politisk oppfatning, og som ikke kan, eller på grunn av slik frykt er uvillig til, å påberope seg sitt hjemlands beskyttelse, har rett til asyl i Norge, dersom tilfredsstillende beskyttelse ikke kan sikres i et annet land. Det samme gjelder den som står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff i hjemlandet.

Alternativ 3 B – Grunnloven § 100 d (ny) skal lyde:

Enhver, der har en begrunnet Frygt for Forfølgelse paa Grund af Race, Religion, Nationalitet, social Tilhørighed eller politisk Opfatning, og som ikke kan paaberaabe sig sit Hjemlands Beskyttelse, eller paa Grund af slig Frygt er uvillig til at paaberaabe sig denne, har Ret til Asyl i Norge, dersom tilfredsstillende Beskyttelse ikke kan sikres i et andet Land. Det samme gjælder den, der staar i reel Fare for at blive udsat for Livsstraf, Tortur eller anden umenneskelig eller nedværdiggende Behandling eller Straf i Hjemlandet.

Alternativ 4–6 – Grunnloven § 100 c (ny) skal lyde:

[Som alternativ 1, 2 eller 3]

Alternativ 7–9 – Grunnloven § 100 b (ny) skal lyde:

[Som alternativ 1, 2 eller 3]

Alternativ 10–12 – Grunnloven § 100 a (ny) skal lyde:

[Som alternativ 1, 2 eller 3]

30. september 2008

Alvhild Hedstein

Anne Margrethe Larsen

Referert i Stortingets møte 30. september 2008.

"Forslaget blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje storting etter neste valg."

Thorbjørn Jagland
president

Signe Øye
sekretær